

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет**

**Концепція розвитку кафедри
геодезії, землевпорядкування та кадастру
на 2026-2030 роки**

Луцьк 2025

Передмова

В умовах реформування основоположних засад вищої освіти України, запровадження інноваційних педагогічних і дидактичних методів та прийомів, що спрямовані на формування компетентісного підходу до отримання і застосування знань, виникає нагальна необхідність моделювання нового змісту освіти при вивченні базових освітніх компонент.

Концепцію діяльності кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру визначає стратегічний план розвитку Волинського національного університету імені Лесі Українки і Статут Університету.

Діяльність фахівців у галузі геодезії, картографії, землеустрою та кадастру регламентує Земельний кодекс України, Закон про топографо-геодезичну і картографічну діяльність, Закон України Про землеустрій, Закон України про Державний земельний кадастр, Закон України Про оцінку земель, а також інші закони, Укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, положення, інструкції, методичні та редакційно-технічні вказівки, відомості зі зведеного переліку нормативно-технічних документів на виконання такого виду робіт.

Історія сучасної кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру як структурного підрозділу географічного факультету бере початок із природничо-географічного факультету Луцького педагогічного інституту імені Лесі Українки.

У 2002 році кафедра геоєкології та картографії ВДУ імені Лесі Українки була перейменована у кафедру екології, землевпорядкування та кадастру, а у травні 2004 р. на базі цієї кафедри створено кафедру екології та охорони навколишнього середовища і кафедру геодезії, землевпорядкування та кадастру.

До 2016 року кафедру геодезії, землевпорядкування та кадастру очолював доктор технічних наук, професор Мельник В.М. З 2016 року і по цей час кафедрі очолює доктор технічних наук, професор Уль А.В.

Початок освітньої діяльності за актуальною на теперішній час спеціальністю G18 Геодезія та землеустрій, передував аналіз ринку освітніх послуг у сфері геодезії та землеустрою, тенденції розвитку економіки та ринку праці північно-західних регіонів України та Волинської області зокрема. У 2003 р. випусковою кафедрою було здійснено перший випуск бакалаврів (15 фахівців д. ф. н. та 18 з. ф. н.) за напрямом Геодезія, картографія та землеустрій. Спеціальність 193 Геодезія та землеустрій акредитовано за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (Сертифікат УД №03013261 від 12.06.2018 р. (04.11.2020 р.), протокол № 130) термін дії до 01.07.2028 р. Передумовою створення магістерської ОПІ Геодезія та землеустрій стала підготовка студентів за спеціальністю Землевпорядкування та кадастр на рівні Спеціаліст та Магістр. Станом на зараз спеціальність 193 Геодезія та землеустрій акредитовано за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (Сертифікат №4051 від 23.02.2023 р.) термін дії до 01.07.2033 р.

Передумовою створення ОНП за спеціальністю 193 Геодезія та землеустрій у 2016 році була спадкоємність досвіду підготовки аспірантів за науковими спеціальностями 05.24.01 - геодезія, фотограмметрія та картографія та 05.24.04 - кадастр та моніторинг земель. Розробку актуальної редакції ОНП Геопросторове моделювання, моніторинг земель та управління територіями розпочато у 2022 році з врахуванням аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду функціонування подібних освітньо-наукових програм, проведених консультацій з організаціями-роботодавцями та закордонними колегами, опитування випускників-магістрів та ЗО. ОНП Геопросторове моделювання, моніторинг земель та управління територіям зі спеціальності 193 Геодезія та землеустрій затверджена Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки 28 червня 2022 року, протокол №8 та введена в дію з 01 вересня 2022 р (наказ № 220-з від 29.06.2022 р.).

Потреба у розробці освітніх програм першого, другого, та третього рівнів вищої освіти зумовлена наявністю постійного запиту на професіоналів відповідного рівня та розвитком інформаційних технологій, глобальних навігаційних супутникових систем, космічних систем високої роздільної здатності для отримання інформації про Землю, впровадженням систем лазерного сканування місцевості, цифрового аерофото та космічного знімання включаючи безпілотні апарати, цифрових методів обробки зображень та широкого використання геоінформаційних систем як основного засобу забезпечення доступу суспільства до геопросторових даних, наприклад, для потреб моніторингу земель громад та регіонів в цілому тощо.

Кафедра забезпечує навчання здобувачів освіти денної та заочної, бюджетної та контрактної форм навчання відповідного профілю підготовки, викладання нормативних та вибіркового освітніх компонент, проведення навчальних польових практик на базі спортивно-оздоровчого табору «Гарт» (с. Світязь Шацького району Волинської області), спеціалізованого навчально-наукового полігону у парку 900-річчя м. Луцька, а також виробничих, магістерської та педагогічної практик у провідних установах, організаціях та підприємствах.

Особливостями освітніх програм кафедри є те, що програми акцентовані на підготовку висококваліфікованих фахівців, які володіють глибокими знаннями, а також загальними та спеціальними компетентностями у відповідній галузі, що реалізується їх практичним та ефективним застосуванням в напрямках роботи за обраною спеціальністю.

Підготовка здобувачів освіти на кафедрі ГЗіК зорієнтована на формування освіченої, грамотно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення набутих знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в економічній, соціально-культурній сферах, системах управління та організації праці у державній службі, на підприємствах різних форм власності та сфер господарювання у галузі геодезії та землеустрою.

Професорсько-викладацький склад кафедри геодезії, землевпорядкування і кадастру становить 10 осіб, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 2;
- кандидатів наук, доцентів – 5;
- старших викладачів – 3;

До викладацької роботи на кафедрі залучаються керівники та провідні спеціалісти землевпорядних, будівельних та проектних організацій Волинської області та міста Луцька.

Безсумнівно, якісний професорсько-викладацький склад кафедри, стан методичного та матеріального забезпечення кафедри потребує подальшого вдосконалення.

Мета та завдання функціонування кафедри

Місія діяльності кафедри – підвищити якість підготовки професіоналів в галузі геодезії та землеустрою відповідно до європейських стандартів в умовах реформи вищої школи, воєнного періоду та потреб післявоєнного відновлення; формувати ефективну команду лідерів, які поділяють цінності корпоративної культури Волинського національного університету імені Лесі Українки, географічного факультету, спроможні забезпечити високу якість підготовки професіоналів і лідерів нової генерації.

Візія кафедри – забезпечити єдність освітнього процесу і наукової діяльності, навчання здобувачів освіти на дослідницькій та практико-орієнтованій основах, інтеграцію в міжнародний освітній простір та формування соціально відповідальної і конкурентоспроможної генерації фахівців, готових до викликів цифрової епохи та дотримання стратегічних концептуальних засад розвитку Волинського національного університету імені Лесі Українки і, зокрема, географічного факультету.

Основною метою функціонування кафедри – задоволення зростаючого попиту сучасного суспільства на підготовку професіоналів, здатних вирішувати різноманітні науково-практичні задачі у сфері геодезії, землеустрою та кадастру, високоморальних, патріотичних, освічених особистостей, спроможних зробити істотний внесок у майбутнє України, відданих своїй справі.

Мета може бути досягнута на основі:

- просування необхідних європейських стандартів у галузі вищої освіти, зокрема щодо розробки навчальних планів, співробітництва між освітніми закладами, схем мобільності та інтегрованих навчальних і дослідницьких програм;
- збільшення інтелектуального потенціалу та розвитку науково-дослідної бази кафедри, підвищення професіоналізму НПП;
- впровадження інноваційних методів організації освітнього процесу, освоєння прогресивних освітніх технологій.

Пріоритетними завданнями кафедри геодезії, землевпорядкування і кадастру є:

- забезпечення максимального сприяння розвитку здобувачів вищої освіти як свідомих і відповідальних громадян, цілісних та культурних особистостей, конкурентоспроможних професіоналів та лідерів шляхом органічного поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності на засадах академічної доброчесності;
- збільшення інтелектуального потенціалу та розвиток науково-дослідної бази кафедри, підвищення професіоналізму професорсько-викладацького складу;
- упровадження інноваційних методів організації освітнього процесу, освоєння прогресивних освітніх технологій;
- налагодження співпраці зі науковою спільнотою України та європейськими партнерами.

Пріоритетним напрямом розвитку кафедри є забезпечення високого рівня фахової підготовки здобувачів першого, другого, третього рівнів вищої освіти. Кафедра має стати однією з провідних випускаючих кафедр університетів Західного регіону України і центром якісної підготовки фахівців спеціальності G18 Геодезія та землеустрій, провідним осередком науково-теоретичних і практичних досліджень сучасних проблем галузі шляхом накопичення інтелектуального капіталу професорсько-викладацького складу кафедри, формування корпоративних цінностей, створення позитивного іміджу.

Концептуальна ідея розвитку кафедри полягає у виконанні нею основної подвійної функції: навчально-методичної та науково-дослідницької, де об'єднавчою ланкою виступає педагогічний чинник роботи НПП зі здобувачами вищої освіти. Ключовою компонентою концептуального спрямування кафедри є усвідомлення подальшої діяльності, яка націлена на забезпечення передових позицій Волинського національного університету імені Лесі Українки в національних та світових рейтингах закладів вищої освіти.

SWOT- аналіз

Детальний та всебічний аналіз зовнішнього й внутрішнього середовища функціонування кафедри геодезії, землевпорядкування і кадастру дозволяє визначити потенційно позитивні і негативні чинники її розвитку у майбутньому.

Сильні сторони (STRENGTHS)

- Висококваліфікований, професійний колектив НПП Кафедри, зокрема, більшість НПП мають базову освіту, професори та доценти мають вчений ступінь за спеціальністю кафедри.
- Якісний інноваційно-методичний супровід наскрізної підготовки здобувачів вищої освіти.
- Забезпечення високих стандартів навчання прикладних освітніх компонентів в системі підготовки майбутніх фахівців.

- Створення якісного середовища, умов для безперервної підготовки майбутніх фахівців.
- Забезпечення поза аудиторної роботи зі студентами у поглибленні вивченні окремих освітніх компонент.
- Системне підвищення кваліфікації НПП Кафедри.
- Сформований позитивний імідж Кафедри в освітньому середовищі м. Луцька та Західної України.
- Упізнаваність серед освітньо-наукової спільноти міста Луцька та Волинської області.

Слабкі сторони (Weaknesses)

- Окремі показники наукової та професійної активності НПП Кафедри потребують вивіщення відповідно до Ліцензійних умов.
- Пенсійний та передпенсійний вік докторів наук за фахом.
- Недостатній відсоток НПП Кафедри із вченим званням «Доцент» у якісному складі.
- Недостатньо розширений спектр досліджень НПП кафедри через брак новітньої матеріально-технічної бази та прикладного ліцензованого програмного забезпечення.
- Недостатня активність НПП щодо подання індивідуальних грантових заявок та колективних проєктних заявок, зокрема у Програмах ЄС “Еразмус+”.
- Недостатня кількість НПП, які володіють іноземною мовою на рівні B2.

Можливості (Opportunities)

- Підвищення попиту на висококваліфікованих фахівців в галузі геодезії, картографії, землеустрою та кадастру.
- Залучення нових джерел фінансування наукових досліджень та викладання (гранти, стажування, конкурси тощо).
- Підвищення публікаційної активності НПП Кафедри через публікацію статей у наукометричних виданнях Scopus / Web of Science, зокрема шляхом фінансування публікацій Університетом;
- Збільшення наукового потенціалу НПП Кафедри через розробку / реалізацію / долучення до сучасних науково-дослідних та грантових проєктів.
- Співпраця з різними міжнародними освітніми інституціями з метою вивчення та впровадження світового досвіду організації процесу підготовки майбутніх фахівців у провідних країнах світу.
- Своєчасне оновлення нормативних освітніх компонент, їх змісту та методів викладання відповідно до потреб сучасних досягнень геодезичної науки та виробництва.
- Впровадження нових вибіркових освітніх компонент для здобувачів усіх рівнів вищої освіти.

- Розширення партнерських зв'язків із вітчизняними та закордонними кафедрами, що забезпечують підготовку фахівців у галузі геодезії та землеустрою і споріднених галузей.

Ризики (THREADS)

- Вплив політичних, соціально-економічних чинників всередині країни на систему розвитку вищої освіти та виклики, спричинені об'єктивними факторами сьогодення.
- Зниження мотивації НПП кафедри до здійснення науково-педагогічної та навчально-методичної діяльності; відтік науково-педагогічних кадрів за кордон.
- Непередбачувані зміни в нормативній базі, що регламентують освітній процес.
- Поглиблення демографічної кризи і зменшення цінності потенційних випускників.
- Зниження рівня фінансування на наукові дослідження у ЗВО та проблематичність залучення коштів для фінансування наукових досліджень з вітчизняних і зарубіжних джерел
- Посилення конкуренції в освітній пропозиції (державні і приватні університети за межами регіону).

Стратегія навчально-методичної політики

Навчально-методична діяльність кафедри геодезії, землевпорядкування і кадастру повинна бути зосереджена на перспективних напрямках, основними з яких є:

- Модернізацію ОПП та ОНП відповідно до реалій розвитку вищої освіти та сучасних вимог ринку праці.
- Проходження акредитації ОНП Геопросторове моделювання, моніторинг земель та управління територіями у 2026 році.
- Проходження акредитації ОПП Геодезія та землеустрій за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у 2028 році.
- Удосконалення системи залучення роботодавців до формування освітніх програм та навчальних планів підготовки здобувачів усіх рівнів вищої освіти спеціальності G18 Геодезія та землеустрій.
- Удосконалення силябусів з обов'язкових та вибіркового освітніх компонентів освітніх програм із метою узгодження з національними та європейськими стандартами змісту освіти та професійної підготовки здобувачів.
- Підготовка до видання підручників, навчальних, навчально-методичних посібників та інших публікацій відповідно до навчально-наукового спрямування кафедри.
- Удосконалення системи контролю за якістю освітніх послуг, у тому числі шляхом запровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти на кафедрі.

- Дотримання кодексу академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу.

- Залучення представників як вітчизняної так і зарубіжної академічної спільноти до викладацької діяльності в межах гостьових лекцій.

- Залучення професіоналів-практиків до викладацької діяльності здобувачам різних рівнів вищої освіти.

- Впровадження як внутрішньої так і зовнішньої академічної мобільності НПП кафедри та здобувачів освіти.

- Популяризація інформальної / неформальної освіти серед здобувачів вищої освіти.

- Активізація участі здобувачів у конкурсах студентських наукових робіт та олімпіадах.

- Залучення здобувачів до проектної, грантової діяльності.

Стратегія наукової роботи

Наукова діяльність кафедри геодезії, землевпорядкування і кадастру повинна бути зосереджена на перспективних напрямках, основними з яких є:

- Забезпечення своєчасного захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії аспірантами кафедри.

- Активізація та мотивація підготовки докторських дисертацій викладачами кафедри, своєчасне отримання вчених звань.

- Участь викладачів, аспірантів та здобувачів усіх рівнів вищої освіти у міжнародних та всеукраїнських наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах з проблем розвитку геодезичної освіти.

- Публікація результатів досліджень викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти кафедри в наукових фахових виданнях України та інших держав.

- Збільшення кількості публікацій співробітників кафедри у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз Web of Science та Scopus.

- Здійснення членами кафедри роботи щодо опонування та рецензування дисертацій, рецензування монографій, підручників і навчальних посібників, іншої навчально-методичної літератури.

- Активізація участі членів кафедри в роботі разових спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

- Розширення наукових зв'язків із спорідненими кафедрами українських та зарубіжних закладів вищої освіти, установами.

- Залучення здобувачів освіти до участі в діяльності лабораторій кафедри з метою підвищення рівня індивідуальної науково-дослідної роботи, удосконалення якості освітнього процесу.

- Залучення здобувачів освіти до участі в міжнародних, всеукраїнських наукових заходах; конкурсах наукових робіт, грантових програмах та програмах академічної мобільності.

- Удосконалення роботи кафедрального сайту та сторінок кафедри в соціальних мережах з метою поширення наукових здобутків НПП та здобувачів освіти.

- Запровадження проведення методичних кафедральних семінарів із залученням науковців із інших ЗВО та наукових установ, стейкхолдерів, зокрема в режимі відео конференцій.

Стратегія міжнародної діяльності

Одним із основних завдань кафедри є розвиток її міжнародного співробітництва. До пріоритетних напрямів роботи в цьому контексті належать:

- Налагодження співпраці із зарубіжними університетами з метою залучення викладачів, науковців та аспірантів кафедри до виконання спільних міжнародних наукових проєктів.

- Формування спільних наукових програм для отримання грантів на проведення наукових досліджень.

- Забезпечення участі науково-педагогічних працівників кафедри у міжнародних наукових конференціях в Україні та за її межами.

- Стажування аспірантів, науково-педагогічних працівників у зарубіжних університетах.

- Обмін магістерськими програмами із провідними зарубіжними закладами вищої освіти в межах реалізації програм спільного та/або подвійного диплому.

- Розширення міжнародних зв'язків, укладання договорів про співпрацю з іноземними закладами вищої освіти.

Стратегія виховної політики

Важливим компонентом реалізації стратегії розвитку кафедри є робота НПП зі здобувачами, що передбачає реалізацію таких завдань:

- Виховання у здобувачів національної свідомості, патріотичного ставлення до своєї держави та її інтересів, розвитку професійного інтелекту, широкого світогляду та ерудиції, позитивних моральних якостей та культури, дисциплінованості й організованості.

- Створення необхідних умов для ефективного розвитку студентського самоврядування, формування лідерських якостей.

- Забезпечення і захист прав та інтересів здобувачів, зокрема тих, що стосуються організації освітнього процесу.

- Сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів.

- Сприяння діяльності студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами.

- Організація співробітництва зі здобувачами інших закладів вищої освіти і молодіжними організаціями.

Стратегія профорієнтаційної роботи, співпраці з роботодавцями та працевлаштування випускників

Профорієнтаційна робота кафедри спрямована на забезпечення виконання ліцензійних обсягів прийому здобувачів освіти на освітні програми першого, другого та третього рівнів вищої освіти спеціальності G18 Геодезія та землеустрій.

Завданням профорієнтаційної роботи є формування умов для свідомого, мотивованого вибору професії майбутніми абітурієнтами, що передбачає спілкування зі здобувачами різних років навчання, залучення представників студентського самоврядування, співпрацю зі стейкхолдерами та випускниками, а також участь кафедри в ефективних профорієнтаційних заходах.

Основні напрямки роботи:

- Постійне оновлення презентаційних матеріалів та відповідної сторінки сайту кафедри та сторінок в соціальних мережах, залучення потенційних абітурієнтів до наукових та виховних заходів кафедри та факультету.

- Створення групи забезпечення соціально-мережевого маркетингу (SMM) з числа студентського активу кафедри та НПП для активного просування освітніх програм та студентського життя в соціальних мережах Instagram та TikTok.

- Сприяння працевлаштуванню випускників шляхом якісного підбору та розширення баз практик.

- Створення на сайті кафедри сторінки для інформування щодо працевлаштування випускників.

- Обов'язкова участь здобувачів, НПП кафедри в таких профорієнтаційних заходах, як дні відкритих дверей, презентації, спеціалізовані виставки та ярмарки, ювілеї чи пам'ятні дати Університету, зустрічі випускників, конференції і симпозіуми тощо;

- Використання стаціонарних зовнішніх носіїв (стенди, банери тощо) у Приймальній комісії університету для розміщення інформації про запропоновані освітні програми, наявність ліцензії, терміни навчання, працевлаштування тощо.

Удосконалення та покращення матеріально-технічної бази освітнього процесу

Удосконалення та покращення матеріально-технічної бази освітнього процесу має здійснюватися в напрямку активізації впровадження інноваційних елементів, необхідних для досягнення високої якості освітніх послуг, що надаються кафедрою та забезпечення конкурентоспроможності випускників.

Основні напрями роботи:

- Розробка та реалізація проектів щодо залучення додаткових фінансових надходжень шляхом укладання договорів з підприємствами, організаціями,

фірмами та компаніями щодо надання спонсорської та благодійної фінансової допомоги від юридичних і фізичних осіб для покращення матеріально-технічної бази кафедри.

• Створення науково-дослідної лабораторії «Геопросторового інжинірингу та дистанційних досліджень», що буде поєднувати освітню та наукову роботу НПП та здобувачів освіти при реалізації науково-дослідних робіт із застосуванням технологій геодезії, ГІС, БПЛА, дистанційного зондування, лазерного сканування та ВІМ.

Основні умови здійснення програми

Запропонована програма може бути успішно впроваджена в контексті реалізації Закону України Про освіту, оптимізації освітнього процесу, приведення у відповідність з нормами часу для НПП, а також у разі повного забезпечення заявок кафедри на матеріально-технічне забезпечення та підготовку кадрів через аспірантуру і докторантуру. ефективну співпрацю кафедри з іншими кафедрами Університету, Центром забезпечення якості вищої освіти та іншими структурними підрозділами Університету.

Обговорено та прийнято за основу рішенням кафедри (протокол засідання кафедри № 5 від 26.11.2025 року).

Завідувач кафедри,
професор, доктор технічних наук

 Анна УЛЬ